

Luonnon tuntemus: OKSALLA PUUN

4. vuosi:
KOIVU

AIHE: Puut ja pensaat

SUORITUSPAIKKA: Retki

KESTO: 1-2 tuntia

TAVOITE: Polunkävijä tarkkailee luontoa ja oppii erottamaan ja tunnistamaan alueen yleisimpiä puita ja pensaita.

SISÄLLÖT: Metsäretki, jonka aikana havainnoidaan puita ja pensaita eri tavoin.

TARVIKKEET:

- Kortit puiden tunnistamiseen
- Puhelimessa sovellus kasvien tunnistamiseksi
- Eväät ja teenkeittovälineet
- Harrastemerkin vaatimukset
- Kertakäyttömukeja muistipeliin

Toiminta

1. ALOITUS: PUUHIPPA

kesto noin 10 minuuttia

Pelialueeksi tarvitaan tasainen maasto, jossa kasvaa puita. Valitaan yksi, joka seisoo alueen keskellä. Kaikki muut menevät seisomaan niin, että koskevat yhteen puuhun, jokainen eri puuhun. Nämä puut ovat leikin puut ja muut puut eivät kuulu leikkiin. Keskellä oleva huutaa ”vaihto”, jolloin jokaisen pitää päästää irti puustaan ja juosta toisen puun luo. Huutaja yrittää päästä jonkun puun luo ja nyt se, joka jäi ilman puuta, tulee keskelle huutajaksi. Voidaan myös sopia, että puuta vaihdettaessa ei saa mennä viereiselle puulle, vaan ainakin yhden puun ohi.

2. AIHEEN KÄSITTELY: METSÄRETKI

kesto noin 40-60 minuuttia

Toteutetaan retkellä alla olevista tehtävistä ne, jotka parhaiten sopivat kerhollenne.

- Otetaan mukaan metsäyhdistyksen puukortit tai puhelin. Katsotaan, kuinka monta erilaista puuta tai pensasta löydetään ja tunnistetaan retken aikana.
- Etsitään kanto ja lasketaan siitä kaadetun puun ikä, mikäli mahdollista.
- Etsitään nuori mänty ja lasketaan sen ikä laskemalla oksaväli ja lisäämällä siihen 3-7 vuotta (arvioi oksattoman rungon pituuden mukaan).
- Puhutaan siitä, millaisia siemeniä erilaiset puut kasvattavat. Jos ajankohta on sopiva, voidaan koittaa etsiä siemeniä.
- Suljetaan silmät ja tunnustellaan erilaisten puiden runkoja. Tuntuvatko ne erilaisilta?
- Etsitään puu, johon voi kiivetä ja kiipeilläään.
- Arvioidaan alueen korkeimman puun pituus.

- Etsitään erityisen näköinen puu. Voidaan hassutella niin, että jokainen polunkävijä keksii tavan tervehtiä puuta.
- Ottakaa ryhmäkuva.
- Kerätään kuusen kerkkiä, koivun lehtiä, katajan marjoja tai muita tee-aineksia ja keitetään teetä. Tee saattaa kaivata makeutusta! Samalla voi syödä eväät.
- Suoritetaan puut ja pensaas –harrastemerkki.
- Voit kuvata näkemiänne puita ja pensaaita seuraavassa kerhossa pidettävää kertaushetkeä varten.

3. LOPETUS: MUISTIPELI

kesto noin 10 minuuttia

Asetetaan kertakäyttömukit väärinpäin tasaiselle alustalle. Jokaisen alle tuodaan joku esine metsästä. Samanlaisia asioita pitää aina olla kaksi. Esimerkiksi kaksi koivunlehteä, kaksi kiveä, kaksi käpyä jne. Pelataan tavallisen muistipelin tapaan niin, että vuorollaan jokainen saa nostaa kaksi mukia ja katsoa, mitä niiden alla on.

+ HARTAUS

Muista pitää hartaushetki kerhon alussa ja/tai lopussa. Voit tehdä sen millä tavalla tahansa, tässä muutama idea tälle kerralle:

- Lukekaa Jer 17:7-8. Kun luotamme Jumalaan, olemme kuin puut, jotka ovat yhteydessä vesisuoneen, voimme kestää vaikeuksia ja haasteita. Saamme sen, mitä tarvitsemme Jumalalta.
- Kirjoittakaa rukous- ja kiitosaiheita kerhon yhteiseen rukouskirjaan.
- Jos joku polunkävijöistä on opetellut Raamatun tekstin ulkoa, hän voi esittää sen.

KERTAUS SEURAAVASSA KERHOSSA PIDETTÄVÄKSI

kesto noin 5 minuuttia

Näytä kännykästä tai tulostettuna kuvia puista ja pensaista, joita näitte retkellä. Anna polunkävijöiden nimetä ne.

Lisätietoa

TIETOA AIHEESTA

- Kattava materiaali puista: <https://smy.fi/materiaali/puutehtavakortit/>
- Toinen materiaali puista: <https://www.upmmetsa.fi/siteassets/yhteiset/pdf/opasvihkoset/metsiemme-puita-upm-opasvihko.pdf>
- Puhelimeen ladattava sovellus, joka auttaa kasvien tunnistamisessa: <https://www.inaturalist.org/>

AIHEESEEN LIITTYVÄT HARRASTEMERKIT

- Puut ja pensaas
- Patikointi

TAUSTAKUVAN LÄHDE: Kuvaaja: [Katerina Kerdi](#), kuvapankki: [Unsplash](#)